

נתיב התמימות

התמימות בעל המדה הזאת נאמר עליו (משלי י"א) תומת ישרים תנחם, פירוש שהוא נקרא שהוא הולך בתמים, ומפני שנקרא שהוא הולך בתמים ולכך התמימות עצמו מנהיג אותו אל הטוב ואל התכלית, והפך זה מי שכל הליכתו שלא בתמימות רק בתחבולות והוא דבר זר כמו שהוא כל תחבולה הוא מוליך אותו אל הרע :

ובפרק ר"ע (שבת פ"ח, א') אמר רבי חמא בר חנינא מאי דכתיב כתפוח בעצי היער וגו' למה נמשלו ישראל לתפוח לומר לך מה תפוח זה פרו קודם לעליו אף ישראל הקדימו נעשה לנשמע, ההוא מינא דחזייה לרבא דקא מעיין בשמעתא ויתבא אצבעתא ידיה תותי כרעיה וקא מייץ בהו וקא מבעין אצבעתא דמא אמר ליה עמא פזיזא דקדמיתו פומא לאודני אכתי בפחזותייכו קיימיתו ברישא איבעי לכו למשמע אי מציתו קבליתו ואי לא לא קבליתו, אמר ליה אנן סגנינן בשלמותא כתיב בן תומת ישרים תנחם הנך אינשי דסגן בעלילותא כתיב בהו וסלף בוגדים ישדם וגו' ע"כ. והרי לך כי השיב רבא לאותו מין כי ישראל הליכתם בתמימות מבלי מחשבה חיצונית ואין סומכין על זה, כי הליכת התמים התמימות מנהיג אותו אל הטוב מצד שהליכתו של תם ישרה והיושר נמשך אחר הטוב בעצמו, אבל מי שהליכתו בתחבולה ודבר זה הליכה עקומה ודבר זה מוליך אותו אל הרע, שאל יחשוב אם ילך בתמימות ולא בתחבולה ובערמומית שלא יגיע בהליכתו זאת אל הטוב, דבר זה אינו רק התמימות מנהיג אותו אל תכלית הטוב, חזק שאמר (משלי י') הולך בתום ילך בטח, ודוד המלך אמר (תהלים קי"ט) אשרי תמימי דרך ההולכים בתורת ה', כלומר שזהו מאושר ומקוים כי אשרי הוא מלשון אשרינהו וקיימינהו, כי מאושרים הם אותם שהם תמימי דרך שאין מגיע להם מכשול בהליכתם שהיא תמימה. ובמדרש (ילקוט תלים תתע"ו) אשרי תמימי דרך אמר דוד ואהיה תמים עמו ואשתמרה מעוני וכתיב שמר תם וכו', הולך בתום ילך בטח זה אברהם שנאמר התהלך לפני והיה תמים וכן משה אמר תמים תהיה עם ה' אלקיך, למה הצור תמים פעלו ותורתו תמימה תורת ה' תמימה כתיב מתהלך בתומו צדיק אשרי בניו אחריו ע"כ. בארו בזה מה שאמרנו כי מצד התמימות שבו הולך בתורה שהיא תמימה מפני כך אשריו. ולא זה בלבד כי ההולך בתמים מאושר אלא גם בניו אשריו כמו שאמר (משלי כ') מתהלך בתומו צדיק אשרי בניו אחריו, ודבר זה מופלג בחכמה מאוד, ותוכל להבין מיעקב כי יעקב איש תם היה לו י"ב שבטים שהם נקראים שבטי תם בכל מקום, ודוקא זכרו שבטי תם שתראה מזה כי תולדות השבטים של יעקב הוא בזכות התמימות שבו, ולפיכך היה מטתו של יעקב בלא פסול רק תמים כולו וכולם היו מתברכים מן השם ית', והכל בשביל שנקרא יעקב תם ולפיכך אשרי בניו אחריו :

בבכורות (מ"ד ב') אמר ר' שמעון בן לקיש מאי דכתיב לא יהיה בך עקר ועקרה ובבהמתך אימתי לא יהיה בך עקר ועקרה בזמן שבבהמתך, אמר ר' יהושע בן לוי לא יהיה בך עקר שלא יהא ביתך עקור מן התלמידים ועקרה שלא תהא תפלתך עקורה לפני המקום ואימתי בזמן שאתה משים עצמך כבהמה. פירוש אלו שני דברים שלא יהיה ביתך עקורה מן התלמידים ולא תהיה תפלתך עקורה, היינו שלא יסולק ממך המקור העליון והוא מקור התורה שנקרא מקור עליון, ומקור התפלה שהוא ית' משפיע צרכי עולם הזה, כאלו אמר שלא יסולק מאתו המדריגה השכלית ולא יסולק מאתו צרכי עולם הזה שהוא צרכי הגוף כאשר יעשה עצמו כבהמה דהיינו שיהיה תמים ושלם, וכמו שדרשו בפ' קמא דחולין (ה', ב') אדם ובהמה תושיע ה' אלו בני אדם שמשמים עצמם כבהמה. ובזכות התמימות זוכה לאלו שני דברים, כאשר תבין ותדע בחכמה כי התמימות מגיע עד מקור הברכה, והוא שכתוב תמים תהיה עם ה' אלקיך, ואמרו בספרי (שם) תמים תהיה עם ה' אלקיך כשאתה תם אתה עם ה' אלקיך כי

עד הש"י מגיע התמים ואז דבק במקור הברכה שאינו פוסק. אך יש להבין עוד יותר באלו שני דברים אשר זכר כאן, האחד התלמידים, והשני התפלה, כי אלו שניהם בפרט התלמידים שהם חכמי תורה שהתורה היא ממקור העליון. והתפלה היא עצמה המקור הפנימי מגיע עד מקור הברכה העליונה, וכמו שהתבאר אצל מסיר אזנו משמוע תורה גם תפלתו תועבה, ואלו דברים עמוקים מאוד רק העמדנו אותך על הדרך הישר אשר ההולך בתמימות וביושר הוא דבק במקור אשר לא יפסק כלל :